

Diskusjonsnotat: Innvandring og integrering

Bakgrunn

Innvandring og integrering skal være et tema på Venstres landsmøte 2010. Sentralstyret har gitt sentralstyremedlem Helge Solum Larsen (Rogaland V) i oppdrag å forberede temaet. Abid Q. Raja (Oslo V), Idun Bortne (Hordaland V), Emily Arwour (VKL), Anne Solsvik (UV) og Martin E. Sandbu (LibLab) har sagt seg villig til å bistå Helge Solum Larsen i dette arbeidet fram mot Landsmøtet.

Venstres innvandrings- og integreringspolitikk baserer seg på liberale prinsipper om at alle mennesker har en grunnleggende frihet, ansvar for hverandre og gjensidige rettigheter og plikter. Venstre mener Norge hadde vært et fattigere samfunn, både materielt og kulturelt uten innvandrernes innsats og deltagelse.

Integreringspolitikken har på mange områder vært vellykket. Men det flerkulturelle samfunnet bringer også med seg problemer og utfordringer som et politisk parti må ta tak og levere svar på. Vi kan for eksempel ikke akseptere at enkelte innvandrergupper i dag står mer eller mindre utenfor samfunnet. Dette åpner for nye sosiale underklasser, fattigdom og økt kriminalitet.

I dag er enkelte innvandrergupper overrepresentert blant arbeidsløse, på enkelte kriminalitetsstatistikker og mange innvandrerbarn sliter på skolen. Dette ser vi i Venstre på som et varsku om at vi trenger en bedre integreringspolitikk.

For mer bakgrunn om Venstres innvandrings- og integreringspolitikk, les her: <http://www.venstre.no/politikk/integrering>

Oppgaver for fylkeslagene

Utvalget ønsker å få fylkene til å diskutere noen av utfordringene innvandringen fører til og komme med forslag til konkret politikk. Vi ønsker også eksempler på politikk som fungerer/ikke fungerer. Nedenfor følger noen utfordringer og spørsmål til fylkesårsmøtene. Noen av utfordringene er satt på spissen. Utvalget ønsker å få innspill på hva Venstres svar er på disse utfordringene.

Vi håper fylkeslagene benytter sine årsmøter til å diskutere dette temaet.

Fylkeslagene trenger selvsagt ikke å svare på alle spørsmålene som er satt opp under. Disse er ment som en hjelp for å kunne komme med konkrete innspill. Det er også fint om fylkeslagene kommer med andre innspill.

Oslo /Stavanger, 18. januar 2010

1. Veien inn til Norge (innvandring)

For borgere utenfor EØS-området er det i hovedsak tre måter å få opphold i Norge:

- Beskyttelse
- Familie
- Arbeid/studier

1.1 utfordringer når det gjelder beskyttelse:

- I dag er det mange som søker seg til Norge i håp om å få opphold og komme seg bort fra den hverdagen man lever i. Det medfører stort press på søknadsprosessen og asylinstittuttet. Tilstrømmingen av asylsøkere er mye større til Norge enn til de andre nordiske landene og tabloid kan dette sies å "irritere" befolkningen.
- Lang saksbehandlingstid kombinert med store mottak fører til passivisering og utenforskapfølelse.
- Enkelte asylsøkere bruker søknadsperioden til å drive kriminalitet.
- *Spørsmål:*
 - *Hva bør være Venstres politikk?*
 - *Hva fungerer i deres øyne godt i dag/hva fungerer ikke?*

1.2 Ufordring når det gjelder familieetablering/familieregjening:

- I dag opplever mange at det er lett å utnytte familieinnvandringsreglene. Misbruk er vanskelig å oppdage og konsekvensen av dette er fort innstramninger i regelverket. De som rettmessig ønsker å få sin nærmeste familie til Norge blir også rammet.
- *Spørsmål:*
 - *Hva bør være Venstres politikk?*
 - *Hva fungerer i deres øyne godt i dag/hva fungerer ikke?*
 - *Bør det innføres strengere sanksjoner/andre sanksjoner?*
 - *Hvilke tiltak bør innføres som ikke rammer de som rettmessig ønsker å leve med sin nærmeste familie i Norge?*

1.3 Ufordringer når det gjelder arbeid/studier:

- Manglende mulighet for arbeidsinnvandring fører til at asylinstittuttet blir forsøkt for de som egentlig ønsker å jobbe i Norge, men som ikke har beskyttelsesbehov.
- Vanskeligheter med å få godkjent utdannelse fra et annet land (gjennom NOKUT) gjør at mange ikke får jobbe med det de er utdannet som.
- *Spørsmål:*
 - *Hva bør være Venstres politikk?*
 - *Hva fungerer i deres øyne godt i dag/hva fungerer ikke?*

2. Det flerkulturelle Norge (integrering)

2.1 Ufordringer når det gjelder arbeid:

- Innvandrere er overrepresentert blant personer uten arbeid. Personer født i utlandet av utenlandsfødte foreldre som er bosatt i Norge er mindre i arbeid enn

befolkningen ellers. Mens personer fra EØS-området, der arbeid er en viktig årsak til innvandring, hadde en sysselsettingsprosent som lå noe over nivået i befolkningen totalt, er andelen sysselsatte blant de øvrige innvandrergruppene lavere. Afrikanske innvandrerne har lavest sysselsettingsprosent (49,7 prosent mot 71,6 prosent i befolkningen ellers).

- Innvandrerkvinner har særlig lav sysselsetting (forskjellene i sysselsettingsnivået mellom innvandrere og hele befolkningen er dobbelt så stort blant kvinner (10 prosentpoeng) som blant menn (5 prosentpoeng).)
- *Spørsmål:*
 - *Hva bør innføres av ny politikk for å få flere innvandrere i jobb?*
 - *Bør det innføres særlige tiltak for å få flere innvandrerkvinner inn i arbeidsmarkedet?*
 - *Er fordommer og lavt kunnskapsnivå om innvandrere en årsak til at denne gruppen har vanskeligere for å få arbeid enn befolkningen generelt og hva kan eventuelt gjøres for å endre dette?*
 - *I hvilket omfang kan kvotering benyttes?*
 - *Bør det stilles krav til inkludering av minoriteter i bedrifter som konkurrerer om offentlige anbud?*
 - *Er det tiltak i dag som fungerer godt / ikke fungerer?*

2.2 Ufordringer knyttet til velferdssystemet

- Innvandrere er i dag overrepresentert som mottakere av trygdeytelser og sosialhjelp.
- Vårt velferdssystem er bygget på tillit og en felles forståelse av at dette er et av våre felles verdier. For mange innvandrere er dette et system som er helt fjernt fra hva de har erfaring med fra hjemlandet.
- Vi har få sanksjoner for de som "utnytter" systemet og det kan skape grobunn for fremmedfiendtlighet.

Spørsmål:

- *Bør det innføres flere tiltak som gir innvandrere incentiver til å gå fra trygd/sosialhjelp til arbeid/studier, eventuelt hvilke?*
- *Er vi villige til å innføre negative sanksjoner for å få flere innvandrere fra trygd og sosialhjelp til arbeid, eventuelt hvilke?*
- *Er det tiltak i dag som fungerer godt / ikke fungerer?*

2.3 Utdrag knyttet til barn, unge og utdanning

- Barn som vokser opp i innvandrerfamilier er særlig utsatt for å møte problemer i voksenlivet på områder som utdanning, arbeid, bolig og inntekt.
- Gutter med minoritetsspråklig bakgrunn er høyt representert på statistikken over frafall i skolen.

Spørsmål:

- *Hvordan sikre at barn med etnisk minoritetsbakgrunn får utnyttet sitt personlige potensial på lik linje med andre barn?*
- *Er det ordninger i dagens Norge som bidrar til at innvandrernes sosiale lag går i arv?*
- *Bør kontantstøttet begrenses/endres?*
- *Fungerer dagens ordning med norsk for minoritetsspråklige elever eller bør ordningen endres? Bør det for eksempel tilbys morsmålsundervisning til elever med minoritetsbakgrunn?*
- *Er det tiltak i dag som fungerer godt / ikke fungerer?*

2.4 utfordringer knyttet til språk/samfunnsopplæring

- Introduksjonskurs og språk/samfunnsopplæring fungerer i noen kommuner, men ikke andre.

Spørsmål:

- *Hva bør gjøres for å sikre at alle får et tilfredsstillende språkopplæringstilbud der de bor?*
- *Bør det stilles strengere, eller andre nye krav, til faglig kompetanse hos lærerne?*
- *Er det tiltak i dag som fungerer godt/ikke fungerer?*

3. Verdier

3.1 utfordringer knyttet til verdier

- Enkelte steder utvikler det seg parallellsamfunn blant etniske minoriteter.
- Etniske minoriteter er overrepresentert på enkelte kriminalstatistikker, herunder overfallsvoldtekter.
- Et annet kvinnesyn blant enkelte innvandrergupper gjør det utfordrende å få kvinner med minoritetsbakgrunn til å bli deltakere i samfunnet.
- Religion kan for enkelte stå over fellesskapets normer.
- Religion kan angripe tradisjonelle, liberale verdier, deriblant retten til frie ytringer.

Spørsmål:

- *Hva kan Venstre gjøre for å føre an en moden, inspirerende og saklig debattklima om innvandring og integrering?*
- *Hvordan skape en større "vi"-følelse blant etniske minoriteter og befolkningen generelt?*
- *Bør det innføres obligatorisk statsborgerskapsseremoni, eventuelt en statsborgerskapstest og hva bør en slik seremoni/test eventuelt innholde?*
- *Finnes det grenser for religionsutøvelse? Skal alle religiøse uttrykk tillates?*
- *Kan det legges begrensinger på ytringsfriheten for å unngå konflikter mellom grupper?*
- *Hva fungerer godt / Hva fungerer ikke?*

Tillegg:

Ordforklaringer (SSB):

Innvandrere er personer som en eller annen gang har innvandret til Norge.

Norskfødte med innvandrerforeldre er født i Norge, men har to foreldre som er innvandrere.

Følgende inndelinger blir brukt for personer med annen innvandringsbakgrunn:

- Utenlandsfødte med en norskfødt forelder .
- Norskfødte med en utenlandsfødt forelder.
- Utenlandsfødte med norskfødte foreldre (inkluderer utenlandsadopterte) .

integrere -te; -ing :samordne til en enhet (under felles ledelse).

assimilere -te; -ing :gjøre helt el. delvis identisk med.